

Ampt Epe

Nr 99 – juli 1992

REDAKTIE: Th. te Riele-ter Laak, Dorpsstraat 12, 8171 BP Vaassen,
telefoon 05788-1304

Het blad verschijnt 4 keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan de leden
van de Historische Vereniging 'Ampt Epe'

'AMPT EPE' HISTORISCHE VERENIGING IN DE GEMEENTE EPE

De vereniging stelt zich onder meer tot doel:

- het opwekken en versterken van de belangstelling voor de
geschiedenis van de Gemeente Epe

Lidmaatschap f 22,50 per jaar

Bestuur:

Voorzitter: W. Terwel
Apeldoornseweg 41 – 8172 EH Vaassen
Telefoon 05788-1455

Sekretaresse: Th. te Riele-ter Laak
Dorpsstraat 12 – 8171 BP Vaassen
Telefoon 05788-1304

Penningmeester: W. van Putten
Hoofdstraat 80 – 8162 AL Epe
Telefoon 05780-13579

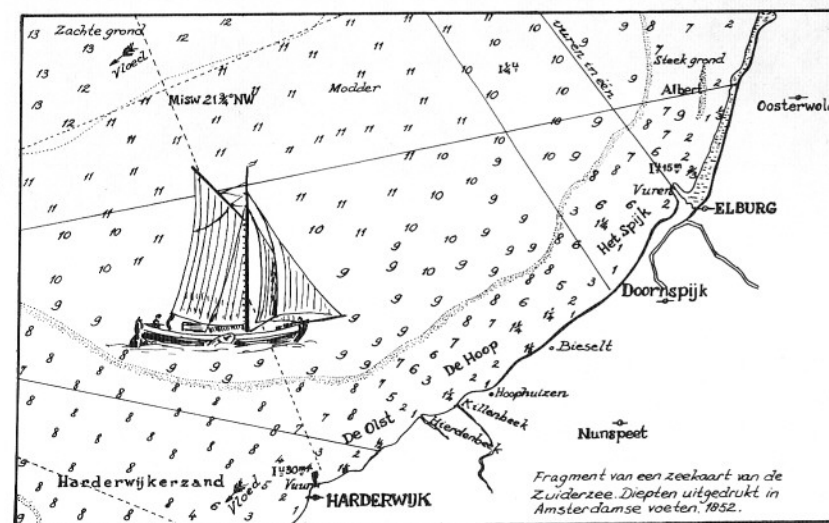
Leden: M. Endendijk

Giro: 119.40.15 ten name van penningmeester 'Ampt Epe'
I.S.S.N. nr 0166-2023

Reizen en postverzending van en naar Tongeren in de 19e eeuw (2)

In het voorgaande werd een beschrijving gegeven van de vaart van Amsterdam op Harderwijk en Elburg, waar passagiers naar Tongeren gebruik van maakten en waarmee vracht en post werden vervoerd. Het schip was evenwel niet het enige vervoermiddel voor pakjes en brieven. Zo reden er door Nederland postkoetsen van de Koninklijke Paardenposterij, die een uitgebreid net van paardenpoststations had. Het postvervoer naar Epe werd vanuit Apeldoorn geregeld door middel van een bodeloop naar Heerde door de aannemer J. P. Buitenhuis. Al in 1823 was er een distributiekantoor gevestigd in Epe, dat ressorteerde onder het postkantoor te Apeldoorn. Aan het hoofd stond de distributeur, de heer Wensink, die ook de brievenbestellingen verzorgde. Bij de nieuwe postwet van 1850 werd het distributiekantoor omgezet in een hulppostkantoor met aan het hoofd de brievenaarder A. Hulsman. Na 1852 kwam een diligencerit in de plaats van de bodeloop. Diligences van Overbosch en Co te Epe onderhielden een dienst van Zwolle over Apeldoorn naar Arnhem.

Intussen was er een geheel nieuw transportmiddel verschenen: het spoor, dat in 1839 zijn intrede deed in Nederland. In 1845 liep er een lijn van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, waar de diligencedienst op aan-

sloot. Op 20 augustus 1863 werd de lijn Utrecht-Hattum geopend, een jaar later, na gereedkomen van de spoorbrug over de IJssel, gevolgd door het gedeelte Hattum-Zwolle. De diligencedienst werd toen opgeheven en ingezet op het traject Elburg-Epe-Deventer. Toen Deventer in 1868 een aansluiting kreeg op de lijn Arnhem-Zwolle, hield ook deze dienst op te bestaan. Ter zijde wil ik opmerken dat de aanleg van spoorlijnen duidelijk invloed had op het aanbod van werkkrachten. Baas de Zoete schrijft in oktober 1865 aan Le Chevalier: „De aanleg der spoorweg van Deventer naar Zwolle is oorzaak dat Arbeiders hier niet zoo heel hard om werk loopen”.

Bij het vervoer per trein had de conducteur der brievenmalen de verantwoording voor het brievenvervoer. In een 26 artikelen tellende „Instructie voor de verzending van brieven, met de Conducteurs op den Hollandschen en op den Rijnspoorweg” lezen wij onder andere:

„Art. 2. De verzending tusschen de postkantoren geschiedt op den Hollandschen spoorweg met vier en op den Rijn-spoorweg met drie doorlopende treinen; de gemeenschap met de hulpkantoren wordt slechts onderhouden met de spoortreinen die bepaaldelijk worden aangewezen.

Art. 3. Doorlopende treinen zijn die welke den geheelen afstand langs eenen spoorweg, hetzij van Amsterdam tot Rotterdam, hetzij van Amsterdam tot Arnhem en vice versa, afleggen.

Op de verzending met treinen die over korter afstand loopen, is deze Instructie van geene toepassing.

Art. 4. De verzending langs beide spoorwegen geschiedt op op tweederlei wijze, als:

- a. Door middel van geslotene postpakketten of brievenmalen, op den tot dus verre gebruikelijke voet, in zoo verre er directe correspondentie tusschen de kantoren bestaat.
- b. Door het verzenden van losse brieven met de eigene Conducteurs der Administratie, op den voet bij deze Instructie bepaald.

Tot aanduiding van deze verschillende wijzen van verzending met een enkel woord, wordt de eerste wijze genoemd per brievenmaal, en de tweede per Conducteur.

Art. 7. Alle verzendingen langs de spoorwegen tusschen een postkantoor en een hulpkantoor, zelfs al ressorteert het eene voor de gewone post onder het andere, benevens alle verzendingen tusschen twee hulpkantoren, geschieden per Conducteur.

De postkantoren verzenden aan elkander, hetzij per Conducteur, hetzij per brievenmaal, naar mate het doorgaande getal brieven dit toelaat. Zij ontvangen daaromtrent bepaalde voorschriften”.

Tongeren 15 Oct. 1876

Wederbare Heer!

Bij de te Epe plaats gehad
hebbende herstemming voor een
lid der Gemeenteraad heeft de
meerderheid zich voor G. H.
Stegeling verklaard zodat deze
als zovelenig verkozen is.
W. G. Oud. Dienaar
G. de Leste

Na 1863 werd het schip van Elburg naar Amsterdam (over Harderwijk wordt niet meer gesproken) alleen nog gebruikt voor grote vrachten. Pakjes werden naar het station Elburg-Epe (nu 't Harde) gebracht, vaak te voet, maar er waren ook andere middelen, zoals uit de brieven van Baas de Zoete blijkt.

13 Mei 1865 Jan rijdt soms wel naar 't station maar het Paard is voor de treinen geen bang.

5 Nov. 1871 G. Stegelman had te voet wild naar de trein gebracht: Tog wat gebeurd er Stegelman terugkomende treft een Tentwagentje op de weg van J. Bosch uit Vemde hij verzoekt om mede te rijden en bij het afrijden van de Wolberg raakt het Paard aan 't Hollen het Wagentje op zijde en Stegelman de linkerarm tusschen de pols en elleboog gebroken. Hij is toen voort na huis gelopen Jan Bouwman ging dadelijk de Docter halen . . . J. Bosch had zich aan hoofd en Borst wat bezeerd tog veel weet ik daar verder niet van.

13 Oct. 1876 Na het ontvangen van Uwe brief van gisteren heb ik dadelijk 3 kippen doen slagten ingepakt en door Roelof met de Vilocepede na het station laten brengen om dat die op dat ding zoo vlug is hij was dan ook binnen 25 Min. van hier aan 't station (in 1865 was de Vélocipède in Nederland geïntroduceerd) maar toen was de Trein er ook geweest en hoewel er nog tijd genoeg was verkoos de Chef dezelve niet meer mede te geven als zijnde niet genoeg voor de tijd van vertrek bezorgt. Jammer dat zulken Menschen hun plicht zoo letterlijk opnemen. Zij zijn dus eerst p. middertrein verzonden.

Ondanks het bestaan van een hulppostkantoor liet Baas de Zoete nog vaak brieven naar de trein brengen of afhalen in Hattem. Dat blijkt onder andere uit zijn brief van 14 maart 1880: „UE brief van 9 dezer is mij geworden en daar te Epe nog geen Postkantoor is zoo moet ik nu de brief met de 12 00 te Hattem in ontvangst nemen . . . Men zegt dat 1 Mei te Epe het Postkantoor in werking komt dat wil tog gemakkelijk zijn”.

Het hulppostkantoor werd inderdaad een Postkantoor met als directeur de heer L. Schouten. Niet alleen kwam er het Postkantoor in Epe, er kwam een brievenbus – een zogenaamde plattelandsbrievenbus – op Tongeren, zoals blijkt uit een brief van 2 november 1880:

„De Directeur van het Postkantoor te Epe heeft mij verzocht UE te willen schrijven dat hem was opgedragen een Brievenbus in of bij Tongeren te plaatsen en daar het altijd het gevoeglijkst is daar het kan dezelve aan een

De Mast is volkomen in
orde door my ontvangen heeten
G. trein 3:22

Tongeren
26 Maart 76

G. de L.

Huis te bevestigen zoo is zijn verzoek bij deze aan UE of U hem de vergunning wilde geven dezelve te mogen plaatsen aan het huis van J. Bouwman (de boerderij aan de Tongerense weg) hetwelk met het oog op Welna en West-raven als de geschikste plaats geoordeeld werd ik heb vernomen dat de Buurtschappen Zuuk en Tongeren tot het plaatsen van Bussen zijn aangewezen in eerstgenoemde komt dezelve aan 't Huis van Bibo. UE heeft zeker al wel vernomen van de Stoomtramplannen van Hattem over Heerde Epe tot Apeldoorn veel weet ik van die zaak niet maar de Spoorwegheeren schijnen het niet aardig te vinden”.

Hoe het met die Stoomtram verder ging zal ik hier niet vertellen. Als happy end wil ik een passage uit de brief van Baas en Zoete van 18 november 1880 aanhalen: „De Brievenbus is ons tog hier gemakkelijk twee maal daags komt er een bode om dezelfde te ligten maar het gebeurd wel eens dat er niets in is”.

J. C. Kreffer.

Geraadpleegde bronnen:

Rijksarchief Gelderland te Arnhem: de archieven van het landgoed Tongeren;

R. Wartena, Tongeren, de geschiedenis van een Veluws buurschap, de Walburg Pers, Zutphen 1979;

Gemeente-archief Elburg;

Gemeente-archief Epe: foto van het postkantoor;

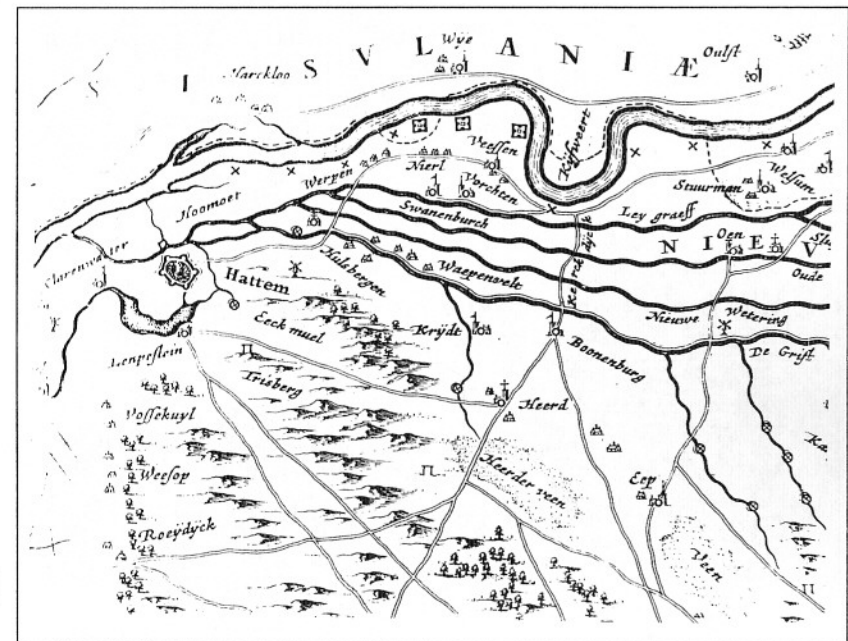
Gemeente-archief Harderwijk;

Het Spoor, 150 jaar spoorwegen in Nederland, Meulenhof Informatief/Amsterdam, NV Nederlandse Spoorwegen/Utrecht.

Met veel dank aan de heer J. E. Westerop, afdeling Posthistorie van het Nederlands Postmuseum in Den Haag.

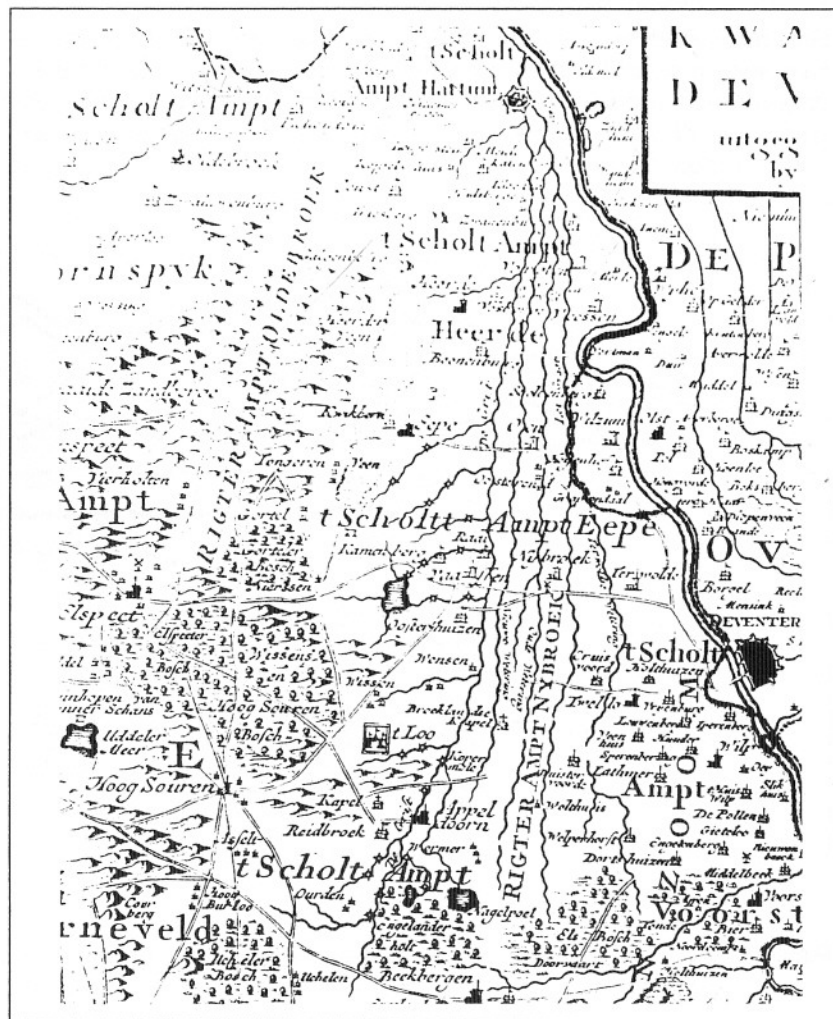
Historisch overzicht van de tot standkoming van diverse kaarten in de gemeente Epe (4)

Daarom is er soms ook weinig verschil te vinden in sommige kaarten die nagenoeg in dezelfde tijd zijn gemaakt. Ongeveer 1800 werd de steendruk uitgevonden. Hierbij werd niet gesneden of gegraveerd maar werd getekend met vet krijt op een lithografische steen, welke de plaats inneemt van de koperplaat.

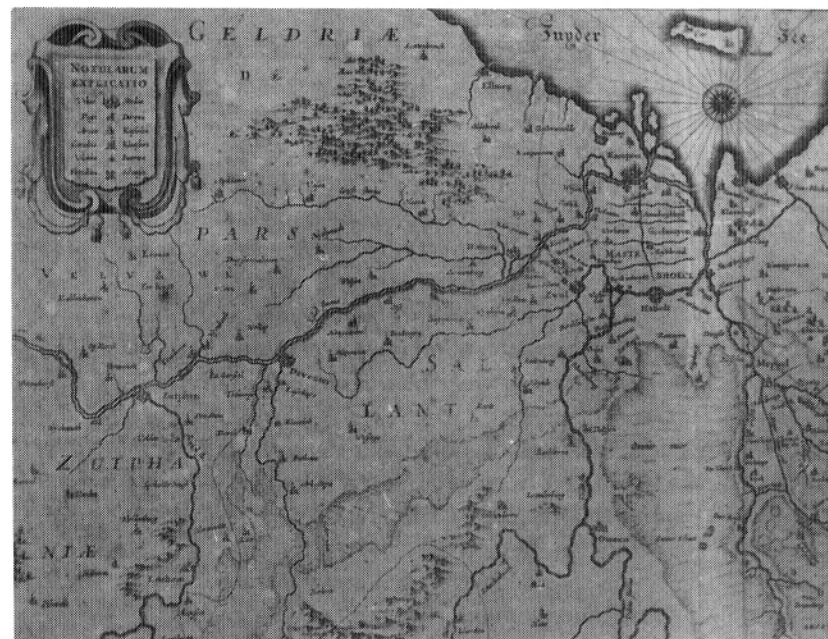
Plaat 1 – Nicolaas T. Visscher – 1738.

Plaat 1 Nicolaas T. Visscher tekende de gehele Veluwe, de Betuwe en het Graafschap Zutphen met alle daarin aanwezige rivieren, weteringen, steden en dorpen. Hij heeft daarbij kennelijk gebruik gemaakt van andere kaarten en zijn eigen fantasie. De Grift, een nogal erg slingerend riviertje met hier en daar een zijspruit als zogenaamd voedingsbeekje. Verder stelt de Veluwe niet veel voor.

Plaat 2 - Jacob Keizer - kwartier Veluwe - 1741.

Plaat 2 Een andere kaart, enige jaren later gemaakt, geeft in ieder geval een totaal overzicht van ook de aangrenzende gebieden als 't Gooi, Utrecht, de Betuwe en zelfs Noord Brabant. Salland en de Achterhoek. Toch zijn de IJssel, de Grift en de Weteringen goed aangegeven en zelfs op de beekjes naar de Grift zijn de watermolens getekend. Verder is het patroon van de vorige tekenaars overgenomen. Wel is het Noorden naar boven getekend.

Plaat 3.

Plaat 3 Deze prent, hoogstwaarschijnlijk iets later uitgebracht, geeft de wegen destijds, allemaal onverharde zandwegen, in de herfst, winter en vroege voorjaar moeilijk begaanbaar. Hier zijn de beken naar de Grift iets langer en staan ook de watermolens aangegeven. Standaard heuvels geven de zanderige Veluwe weer. Ten westen van Epe is zelfs een meertje aangegeven.

F. Zandstra.
(Wordt vervolgd).

Mooi Epe

O, mooie dârp, doar an de Veluwkante,
As kind van oe zing ik veur oe een lied.
Bie oe bin'k tuus en kan ik ruste vinnen,
Doar zuuk ik troos in muujte en verdriet.
Hoe fijn of 't wied de wereld in kan wèzen
Intiem en eigen is 't alleen bie oe,
In Epe, woar mien oldeluu eur huus steet!
Doar goa'k toch altied 't liefste nog noa toe!

Mien vader hef de boel naarbes in odder,
Zien spullechien dät mag der wonder wèen,
Al wotte old, hee kan 't nog bes bewärken
En hee kik blie a'k 't ärf op komme trèen!
Vebie de vlierbos kumpe mien integen,
Wel jong, zeg hee, 't is goed dät ie der bint!
Mien moeder wach al an de geutendeure
En 'k vuule mien weer hemoal as een kind!

Ik was hier jonk, ik gonge der noa schoele.
'k Heb in de bos espeuld en an 't kanaal
Van ieder törfship ken ik nog de name!
Noe zie'k die kindertied as ideaal!
En op de Heerderweg von ik mien deerne,
't Was Zundagoavond véurjoar en mooi weer,
De zonne zonk rood achter blauwe bärge,
Toe heb ik eur ekus veur d'eerste keer!

Ik gonge vot, 't heb zelf noe vrouwe en kinder
En 't weet van 't lèven al een heleboel,
Mär a'k der effen tussen uut kan kniepen
Is 't oldershuus in Epe weer mien doel!
O, mooie dârp, zo zal 't ok altied blieven,
Al wod ik old en woon ik nog zo wied,
Ik zal oew beeld in 't hätté ummedragen,
't Vergète nooit mien Eper kindertied!

Dit lied werd door Hermen Bomhof uit Apeldoorn geschreven ter gelegenheid van het gouden jubileum in 1949 van de coöperatieve stoomzuivelfabriek Gelria in Epe.

Het werd opgevoerd tijdens „de grote feestrevue Met Gelria en Goede Moed”.

Auteur en algemene leiding:	Hermen Bomhof, Apeldoorn.
Muzikale leiding:	Gebroeders Van Neck, Apeldoorn.
Costuum- en decor-ontwerpen:	Joh. H. van Vemde.
Decors:	Fa Gebroeders Van Vemde, Epe.
Lichtregie:	Brand.
Kostuums:	Fa Serné, Amsterdam en Dames Kamphuis en Rietberg, Epe.
Kapwerk en grime:	Rorije, Heerde.
Souffleur:	D. Lussenberg.

Wie de melodie van dit lied wil weten kan kontakt opnemen met ons lid P. Bonhof van de Lange Veenteweg.

Kadastrale Atlas

Bij het uitkomen van dit nummer werd bekend dat er voldoende inschrijvingen op de kadastrale atlas Vaassen waren binnengekomen om tot drukken over te gaan. De intekenaars kunnen in de loop van dit jaar de atlas tegemoet zien.

De afscheiding (vanuit de Hervormde Kerk) in Epe en Oene 1835-1843 (3)

Vervolg van Mededelingenblad Ampt Epe nrs 89 en 90

Op 25 oktober 1836 schreef de burgemeester van Epe aan de distriktskommissaris dat er te Tongeren weer een afgescheidenen-samenkomst is gehouden, waarin Brummelkamp voorging. De burgemeester had tevoren niets vernomen. Alles was in het geheim voorbereid. De heer Sloet spoort de burgemeester aan getuigen te zoeken en de zaak goed aan te pakken.

Welnu, dat was niet aan dovemansoren gezegd. Wie moesten echter verklikken? Het waren Hendrik Visch, de Eper schoenmaker, Hendrik Stegeman, de 35-jarige boerenknecht uit Tongeren, de 56-jarige dagloner Heijmen Brummel uit Wissel, de 19-jarige boerenknecht Peter Overbosch uit Tongeren en de 16-jarige Willemina van Egteren uit Tongeren.

De schoenmaker getuigde als volgt. Zondagmiddag om drie uur kwam hij ten huize van Jan Peters van Tongeren. Toen hij aankwam hoorde hij al zingen. Hij ging naar binnen en zag een veertig mannen en vrouwen, terwijl iemand aan het preken was. Later kwam hij er achter dat dit Brummelkamp was. Er was blijkbaar avondmaal gehouden. Na het gebed werd psalm 73 vers 14 gezongen. De predikant was niet gekleed met mantel en bef, maar wel in het zwart. Het vertrek was voor de godsdienstoefening ingericht. Stegeman wist daarenboven te vertellen dat over Hebréeën 13 vers 13 werd gepreekt. („Laten wij derhalve tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen"). Hij schatte het aantal aanwezigen op twintig. De andere getuigen konden nog melden dat er was gekollekteerd. Als begeleiding van de getuigenverhoren schreef de burgemeester naar Arnhem: „Ik heb niets kunnen ontdekken van de wijze op welke men elkander bekend gemaakt heeft, dat er godsdienst zoude gehouden worden. Vroeger had de zoogenaamde ouderling Herman Mulder alhier woonachtig mij beloofd mij altijd te zullen kennisgeven wanneer Brummelkamp hier kwam om dienst te doen, doch voor veertien dagen of drie weken op een zondag zoo ik meen, ten zijnen huize komende om te vragen of Brummelkamp daar ook geweest was, antwoordde hij mij van neen, hetgeen ook waar was, doch willende vertrekken zeide hij mij dat hij zijn geweten gezwaaard achtte met de aan mij gedane belofte en niet langer mij konde kennisgeven wanneer Brummelkamp zoude komen prediken”.

De 21ste november kwam deze zaak voor te Arnhem. Tegen Brummelkamp werd een boete van 100 gulden geëist. Tegen Jan Peters van

Tongeren 50 gulden. In hoger beroep zijn de beklaagden op 12 januari 1837 te Amsterdam vrijgesproken.

Nog zouden de afgescheidenen te Tongeren niet met rust gelaten worden. Kerst 1836 is voorbij gegaan. In Wapenveld is inkwartiering geweest, zodat Brummelkamp er niet kon preken. Maar op Kerstdag zwijgen over het evangelie kon hij niet en ging daarom naar Tongeren. Alles ging weer in het geheim. De burgemeester hoorde het pas achteraf. Voor hij iets anders doet, bestelt hij eerst militaire assistentie te Kampen. De dag daarop licht hij hierover de distriktskommissaris in en vraagt hem hoe hij het detachement van twintig man zal betalen. Enige dagen later wordt het getuigenverhoor opgestuurd. In Arnhem volgde weer veroordeling en in hoger beroep in Amsterdam vrijspraak. Er werd geen proces verbaal meer tegen godsdienstoefeningen in Tongeren opgemaakt. Wel volgde nog de inkwartiering van de twintig man uit Kampen, niet meegerekend een onderofficier, een tamboer en twee korporaals. Zij waren er van 1 tot 9 januari 1837. Achteraf blijkt, dat, hoewel de afgescheidenen in eerste instantie de inkwartiering voor eigen rekening had moeten nemen, evenals elders, toch de overheid deze gelden zou uitbetalen. Het kostte overigens nog heel wat heen en weer geschrijf, voordat werkelijke uitbetaling van de kwartiergelden (in totaal f 67,20) aan de „gestraften" plaatsvond.

Aan de IJsselboord

Aan de IJsseldijk, onder Oene, ligt een boerderij „De groote Voorne" genaamd. Daarachter schuilt een kleinere hofstee: „De kleine Voorne". Op deze plaats bereikte de Afscheiding de grens van de Veluwe.

Op 18 maart 1837 verschijnt voor burgemeester Van der Feltz van Epe de 25-jarige dagloner Albert Bomhof uit Oene, die juist een week geleden op zaterdagavond 11 maart omstreeks acht uur een bezoek gebracht heeft aan het huis van Jan Logtenberg, de Voorneboer. Er was godsdienstoefening. Ongeveer een dertigtal mensen waren bijeen, de meesten voorzien van psalmboeken, aandachtig luisterend naar de prediking van Ds Brummelkamp. De preek is beëindigd en Ds Brummelkamp deelt mede, **dat er nu een gemeente gesticht is**, en gaat vervolgens over tot het bevestigen van ouderlingen en diakenen. Na de slotzegen en de kollekte door de pas bevestigde diaken Gerrit Groothedde, ging men naar huis. Bovendien waren er nog twee kinderen gedoopt, namelijk Gerritje Groothedde en Gerrit Logtenberg.

De volgende zondag rond half twee was er weer godsdienstoefening.

Brummelkamp preekte toen over 2 Korinthe 5 vers 7b. 's Ochtends moet hij over Lukas 23 vers 18 hebben gepreikt en 's middags het avondmaal hebben gevierd. Een laatste getuige heeft de zaterdagavondgodsdienst-oefening meegemaakt. Hij heeft Brummelkamp zien arriveren, gekleed in het zwart met een dominees-steek op en deze heeft toen gepreikt voor meer dan 30 mensen uit psalm 74. Hij bevestigt, dat op de zaterdagavond 11 maart de ouderling Jan Logtenberg en de diaken Gerrit Groothedde zijn bevestigd, waarmee de Oener gemeente een feit was. Brummelkamp, Logtenberg en Groothedde werden veroordeeld op 4 april 1837 te Arnhem tot een boete en tien dagen later te Amsterdam in hoger beroep weer vrijgesproken.

Zondag 7 mei 1837 was er weer godsdienst op De Voorne. Pas 14 dagen later hoort de burgemeester getuigen. Er waren 36 toehoorders, die verspreid zaten over verschillende vertrekken. Brummelkamp ging voor. Gerrit Groothedde was diaken. 's Morgens was er gepreikt uit Ezechiel, 's middags over de hemelvaart uit de Katechismus (zondag 18). Weer vond er in Arnhem veroordeling plaats (6 juni) en in Amsterdam vrijspraak (20 juli 1837). Met deze vrijspraak zijn de vervolgingen van de Afscheidenen in de Brummelkamp-gemeenten op de Noord-Oost Veluwe afgelopen.

In het Hervormde kerkarchief van Epe vond Teeuwen in het notulenboek onder 1835:

„Brief van H. Mulder, den 27 dec. 1835

Heden ontving de kerkeraad eenen brief van H. Mulder, waarin hij te kennen geeft, dat hij zich afscheidt van het Herv. Kerkbestuur, opgericht in 1816 en daarbij een lijst over(legt) van 16 personen, die zich mede aan onze gemeenschap onttrekken en hieronder zijn slechts 8 ledematen, 2 die niet leden en de 6 jongste kinderen zijn van bovengenoemde H. Mulder. Dit door den kerkeraad voor notificatie aangenomen, en de brief en de lijst in dit boek ter bewaaring gelegd”.

Er zijn dus betrekkelijk vroeg al Afscheidenen te Epe geweest. Jammer genoeg was er in het Hervormde archief niet meer te vinden. Het Hervormde archief van Oene leverde meer op. In de Afscheiden klassikale vergadering van 10 oktober 1839 deelt Brummelkamp mee dat ouderling Logtenberg is overleden en er zodoende geen ouderling in Oene over is (de datum kan niet goed zijn, want Jan Logtenberg overleed op 8 november 1839 G.K.). Daarom werd broeder B. Logtenberg verzocht de katechisaties op zich te nemen. De vergadering er voor was bekend geworden dat diaken

Groothedde naar Twello wilde vertrekken. Daar was hij blijkens het Hervormde lidmatenboek ook met zijn vrouw Fennetje Beumer op 5 januari 1834 vandaan gekomen. Gerrit was datzelfde jaar nog diaken in de Hervormde kerk van Oene geworden. De Hervormde kerkeraad van Oene moest hem echter op 27 oktober 1836 uit zijn ambt zetten, omdat hij zijn diakonale plichten niet vervulde en de evangelische gezangen versmaadde. De grootste verrassing in het Hervormde archief van Oene was voor Teeuwen de aanwezigheid van twee exemplaren van een **gedrukte** Acte van Afscheiding. (Teeuwen gaat dan uitvoerig in op de redactie van de akte, welke hij aan Brummelkamp toeschrijft). Hier volgen de twee lijsten. De nummers voor de namen heb ik toegevoegd, evenals de verwijzing tussen haakjes achter de namen naar het genealogische overzicht dat nog volgt.

- 1 Jan Logtenberg Jb zoon (A-II-a-1)
- 2 Hermen Bomhof (C-I)
- 3 Hendrika Logtenberg (A-II-a-8)
- 4 Gerrit Groothedde (A-II-d-1)
- 5 Fennetje Beumer (A-III-b)
met onze kinderen
- 6 Aaltjen Groothedde (A-III-b-1)
- 7 Berend Groothedde (A-III-b-2)
- 8 Jan Logtenberg (A-II-b)
- 9 Willempjen van Essen (A-I-b-1)
met onze kinderen
- 10 Hendrikjan Logtenberg (A-II-b-1)
- 11 Bartus Logtenberg (A-II-b-2)
- 12 Berent Logtenberg (A-II-b-3)
- 13 Albertjan Logtenberg (A-II-b-4)
- 14 Jan Willem Logtenberg (A-II-b-5)
- 15 Evert Logtenberg (A-II-b-6)
- 16 Berend Logtenberg (A-II-a)
- 17 Albert Logtenberg (A-II-a-6)
- 18 Gerritje Logtenberg (A-II-a-9)
- 19 Jenneken Hendriks de Haan (A-I-e-2) en (A-II-c)
- 20 Janna Schoterman (A-II-1)
- 21 Aaltjen Logtenberg (A-II-a-4)

Op het tweede formulier staan drie namen:

- 1 Rijk Beumer (A-III-c)
- 2 Zwaantjen Albers (B-I-a-1) en (B-I-b-1)
- 3 Roelofje Riephagen (A-II-g-1) en (A-III-c)

Teeuwen gaf het lijstje met Afscheiden dopelingen uit Oene niet goed weer, reden waarom ik het hier nog eens laat volgen.

doopdatum	kind	geb.datum	ouders
11 maart 1837	Gerrit	23 juli 1836	Jan Logtenberg (A-II-b) Willempje van Essen
11 maart 1837	Gerritje	28 juli 1836	Gerrit Groothedde Fenneken Beumer (A-III-b)
17 sep. 1837	Reinder	24 aug. 1837	Rijk Beumer (A-III-c) Roelofje Riphagen
21 juli 1839	Jennigje	05 mei 1839	Jan Logtenberg (A-II-b) Willempje van Essen
21 juli 1839	Arent	07 juni 1839	Gerrit Groothedde Fenneken Beumer (A-III-b)
27 sep. 1840	Anna Maria	25 aug. 1840	Rijk Beumer (A-III-c) Roelofje Riphagen
28 juni 1841	Janna	02 april 1841	Berend Logtenberg (A-III-a) Willemina Kamphuis
20 aug. 1843	Gerrit	23 juli 1843	Berend Logtenberg (A-III-a) Willemina Kamphuis

In de vergadering van de Afscheiden kerkeraad van Heerde verscheen op 9 november 1841 diaken Gerrit Klomp uit Oene, een maand later vergezeld van ouderling Frederik Kuiper. Op 3 februari 1842 komt dan ook diaken J. van Tongeren uit Epe en op 20 juli 1842 ouderling H. Mulder. Met deze nuchtere gegevens is de samenvoeging van de (zeer) kleine gemeenten van Epe en Oene met die van Heerde een feit. Veel meer vindt men er niet over. Hoe kleine gemeente ook, tekenend is, dat op 4 november 1836 de Afscheidenen in Tongeren Provinciale Vergadering hielden. De godsdienstoefeningen zelf werden in Epe meestal bij Jan Peters van Tongeren te Tongeren gehouden; in Oene meestal op „De Voorne”. Daar was echter de gemeente na het vertrek van Groothedde en het overlijden van Jan Logtenberg van ambtsdragers beroofd. Voorlopig neemt dus Berend Logtenberg waar. Pas in juni 1840 worden als ouderling bevestigd Berend Logtenberg en Frederik Kuiper en als diaken Rijk Beumer. Als predikant trad natuurlijk meestal Brummelkamp op, maar ook Ds Buddingh wordt wel genoemd. Naar men zegt keerde deze in zijn logeervertrek dan de schilderingen om, naar het tweede gebod: gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken . . .

Een lidmatenlijstje van Oene bijgehouden tot 24 januari 1847 (overlijden van Zwaantje Hanekamp), geeft de volgende namen:

Mans litmaten		Vrouwen litmaten	
Gerrit Groothedde	vertrokken	Wilmpje van Essen	
Jan Logtenberg	overleden	Fenneke Beumer	vertrokken
Jan Logtenberg		Jenneken de Haan	
Berend Logtenberg		Janna Westerink	
Albert Logtenberg		Aaltje Logtenberg	
Herman Bomhof		Hendrika Logtenberg	overleden
Rijk Beumer		Gerritje Logtenberg	
Frederik Kuiper		Zwaantje Hanekamp	overleden
Teunis van Elen		Roelfje Riphagen	
		Rijka Groothedde	overleden
		Willemien Kamphuis	
		Grietje Boeve	overleden
		Jenneken Alinks	overleden
		Tonia Roessink	

Tot zover de samengevatte gegevens uit het boek van Teeuwen.

Dr Mr J. W. Verburgt maakte in de jaren 1953-1954 een inventaris op het archief van de Hervormde Gemeente te Oene. In zijn zeer uitgebreide inleiding op de inventaris, die overigens zeer eenzijdig de kerkgeschiedenis van Oene belicht vanuit de burgerlijke overheid en dan nog met name uit de tijd van de ambtsjonkers voor 1795, doet hij de Afscheiding en de Doleantie samen in één zinnetje af (bladzijde 18). In de inventaris zelf beschrijft hij ook geen stukken over de Afscheiding. De bescheiden die wij nu onder handen hebben, heeft hij ook niet kunnen zien, want die waren door Teeuwen al voor de oorlog uit het archief geleend.

De twee verklaringen van afscheiding horen in het Hervormde Archief van Oene thuis, en zouden onder nummer 35a bij de overige stukken betreffende lidmaten kunnen worden ondergebracht. De doopinschrijvingen van de Afscheidenen van Oene zijn geplaatst in het archief van de Vrije Evangelische Gemeente van Heerde onder inventarisnummer 57, die de rechtsopvolger is van de oudste afgescheiden gemeenten in Heerde, Epe en Oene. Dit archief berust in het gemeente-archief van Heerde.

Aan de hand van de twee afscheidingsakten en de doopinschrijvingen van Oene, is met veel moeite geprobeerd om de eerste Afscheidenen van Oene te identificeren en in een genealogisch kader te plaatsen. Het blijkt dat

de meesten bloed- of aanverwant van elkaar waren. Dezen worden in het genealogische overzicht hieronder genoemd in de groep met de hoofdletter A. De weinigen waarvan niet kon worden vastgesteld of zij verwant waren, dragen de letters B en C.

G. Kouwenhoven, streekarchivaris op de Noord-Veluwe.

- A-I-a Jan Berends Logtenberg, overleden voor 1822.
Hij was gehuwd met Jannigje Gerrits Hengeveld, overleden voor 1822.
Uit dit huwelijk:
1 Jacob Logtenberg, volgt onder A-II-a.
2 Jan Logtenberg, volgt onder A-II-b.
- A-I-b Bart van Essen, wonende te Heerde, overleden na 1822.
Hij was gehuwd met Janna Keizers, wonende te Heerde, overleden na 1822.
Uit dit huwelijk:
1 Willempe van Essen, geboren te Heerde rond 1798 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 9.
Zij is getrouwd te Epe op zaterdag 5 oktober 1822, op ongeveer 24-jarige leeftijd met Jan Logtenberg, volgt onder A-II-b.
- A-I-c Gerrit Groothedde, geboren rond 1750.
Hij was gehuwd met Derkjen Teunis, geboren rond 1755.
Uit dit huwelijk:
1 Gerritje Groothedde, volgt onder A-II-c.
- A-I-d Jan Aarts Groothedde, geboren rond 1747, overleden te Twello voor 1829, hoogstens 82 jaar oud.
Hij was gehuwd met Gerritjen Tjhuis, geboren rond 1752, overleden te Twello voor 1829, hoogstens 77 jaar oud.
Uit dit huwelijk:
1 Arend Groothedde, volgt onder A-II-d.
- A-I-e Rijk Cornelissen Beumer, geboren rond 1745, overleden te Oene voor 1829, hoogstens 84 jaar oud.
Hij was gehuwd met Fennigjen Hendriks de Graaf, geboren rond 1750, overleden te Oene voor 1829, hoogstens 79 jaar oud.
Uit dit huwelijk:
1 Hendrik Riks Beumer, volgt onder A-II-e.
2 Berend Rijks Beumer, geboren rond 1780, timmerman, wonende te Oene, overleden op vrijdag 31 juli 1829, ongeveer 49 jaar oud.
Hij was gehuwd (1) met Gerritje Groothedde, volgt onder A-II-c.
Hij is getrouwd te Epe op vrijdag 28 april 1820, op ongeveer 40-jarige leeftijd (2) met Jenneken Hendriks de Haan (41 jaar oud), geboren te Voorst op zondag 20 december 1778 (Afgescheiden). Afscheidingsakte nr 1 volgnr 19
3 Aaltje Rijks Beumer, geboren rond 1782, overleden te Twello op woensdag 2 april 1828, ongeveer 46 jaar oud.
Zij was gehuwd met Arend Groothedde, volgt onder A-II-d.

- A-I-f Rijk Riphagen, geboren rond 1748.
Hij was getrouwd met Grietje Ruis, geboren rond 1753.
Uit dit huwelijk:
1 Jannetje Riphagen, volgt onder A-II-f.
2 Anna Maria Riphagen, geboren rond 1780, overleden te Epe op vrijdag 8 september 1837, ongeveer 57 jaar oud.
Zij was gehuwd met Hendrik Riks Beumer, volgt onder A-II-e.
- A-II-a Jacob Logtenberg, zoon van A-I-a, geboren rond 1761 (hervormd), overleden te Oene op zondag 21 juni 1840, ongeveer 79 jaar oud.
Is blijkbaar niet met zijn vrouwen kinderen, noch met zijn broer, met de afscheiding meegegaan.
Hij is getrouwd te Oene op zondag 6 september 1795, op ongeveer 34-jarige leeftijd met Janna Gerrits Schooterman (Westerik) (ongeveer 29 jaar oud), geboren te Olst rond 1766 (Afgescheiden), overleden te Oene op zondag 23 augustus 1857, ongeveer 91 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 20.
Uit dit huwelijk:
1 Jan Logtenberg, geboren te Oene op zaterdag 23 januari 1797 (Afgescheiden), overleden op dinsdag 27 april 1875, 79 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 1, in het bevolkingsregister na 1860 hervormd, ongehuwd.
2 Jennigjen Logtenberg, geboren te Oene op woensdag 9 januari 1799.
3 Janna Logtenberg, geboren te Oene op maandag 15 september 1800.
4 Aaltje Logtenberg, geboren te Oene op dinsdag 21 september 1802 (Afgescheiden), overleden aldaar op zaterdag 9 maart 1878, 75 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 21, in het bevolkingsregister na 1860 hervormd.
Zij is getrouwd te Epe op zaterdag 4 april 1835, op 32-jarige leeftijd met Jonas Riphagen (ongeveer 32 jaar oud), zoon van A-II-f, geboren rond 1803, overleden op maandag 25 december 1843, ongeveer 40 jaar oud.
Blijkbaar niet met zijn vrouw met de Afscheiding meegegaan.
5 Berend Logtenberg, volgt onder A-III-a.
6 Albert Logtenberg, geboren te Oene op maandag 28 oktober 1805 (Afgescheiden), landbouwer, wonende te Dijkkerrot en te Oosteroene, overleden te Oene op woensdag 12 februari 1890, 84 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 17.
7 Hendrik Logtenberg, geboren te Oene op dinsdag 28 juli 1807.
8 Hendrika Logtenberg, geboren te Oene op donderdag 28 juli 1808 (Afgescheiden), overleden aldaar op maandag 23 december 1844, 36 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 3, ongehuwd.
9 Gerritje Logtenberg, geboren te Oene op dinsdag 23 juli 1811 (Afgescheiden), overleden aldaar op woensdag 20 november 1895, 84 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 18, in het bevolkingsregister na 1860 hervormd, ongehuwd.
- A-II-b Jan Logtenberg, zoon van A-I-a, geboren te Oene rond 1769 (Afgescheiden), landbouwer, wonende te Oene nr 71, overleden te Oene op vrijdag 8 november 1839, ongeveer 70 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 8.

Hij was gehuwd (1) met Hendrikje Keijzer, overleden te Epe op zaterdag 28 april 1821.

Hij is getrouwd te Epe op zaterdag 5 oktober 1822, op ongeveer 53-jarige leeftijd (2) met Willempe van Essen (ongeveer 24 jaar oud), dochter van A-I-b, geboren te Heerde rond 1798 (Afgescheiden).

Uit dit huwelijk:

- 1 Hendrik Jan Logtenberg, geboren te Oene op maandag 14 juli 1823 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgt 10.
- 2 Bartus Logtenberg, geboren te Oene op vrijdag 5 augustus 1825 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 11.
- 3 Berent Logtenberg, geboren te Oene op woensdag 3 oktober 1827 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 12.
- 4 Albert Jan Logtenberg, geboren te Oene op vrijdag 1 januari 1830 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgt 13.
- 5 Jan Willem Logtenberg, geboren te Oene op dinsdag 6 maart 1832 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 14.
- 6 Evert Logtenberg, geboren te Oene op maandag 17 februari 1834 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 15.
- 7 Gerrit Logtenberg, geboren op zaterdag 23 juli 1836, gedoopt te Oene op zaterdag 11 maart 1837 (Afgescheiden).
- 8 Jennigje Logtenberg, geboren op zondag 5 mei 1839, gedoopt te Oene op zondag 21 juli 1839 (Afgescheiden).

A-II-c Gerritje Groothedde, dochter van A-I-c, geboren te Terwolde rond 1785, overleden te Epe op donderdag 25 maart 1819, ongeveer 34 jaar oud.
Zij was getrouwd met Barend Rijks Beumer, zoon van A-I-e, geboren rond 1780, timmerman, wonende te Oene, overleden op vrijdag 31 juli 1829, ongeveer 49 jaar oud.

(Hij is later getrouwd te Epe op vrijdag 28 april 1820, op ongeveer 40-jarige leeftijd met Jenneken de Haan (41 jaar oud), geboren te Voorst op zondag 20 december 1778 (Afgescheiden).

Uit dit huwelijk:

- 1 Fennetjen Beumer, volgt onder A-III-b.

A-II-d Arend Groothedde, zoon van A-I-d, geboren rond 1777, overleden te Twello op donderdag 25 februari 1819, ongeveer 42 jaar oud.

Hij was gehuwd met Aaltje Rijks Beumer, dochter van A-I-e, geboren rond 1782, overleden te Twello op woensdag 2 april 1828, ongeveer 46 jaar oud.

Uit dit huwelijk:

- 1 Gerrit Groothedde, geboren te Twello op zondag 3 mei 1807 (Afgescheiden).
Kwam met echtgenote op 5 januari 1834 met hervormde attestatie van Twello naar hervormd Oene. Hervormd diaken, als zodanig afgezet. Vertrokken (Teeuwen bladzijde 148 en 160) waarschijnlijk naar Twello.

Afscheidingsakte nr 1 volgnr 4.

Hij is getrouwd te Voorst op zaterdag 31 januari 1829, op 21-jarige leeftijd met Fennetjen Beumer, volgt onder A-III-b.

A-II-e Hendrik Rijks Beumer, zoon van A-I-e, geboren rond 1775, overleden te Epe op woensdag 25 november 1834, ongeveer 59 jaar oud.

Hij was gehuwd met Anna Maria Riphagen, dochter van A-I-f, geboren rond 1780, overleden te Epe op vrijdag 8 september 1837, ongeveer 57 jaar oud.

Uit dit huwelijk:

- 1 Rijk Beumer, volgt onder A-III-c.

A-II-f Jannetje Riphagen, dochter van A-I-f, geboren te Oene rond 1778, overleden te Epe op woensdag 16 september 1846, ongeveer 68 jaar oud.

Zij was gehuwd met Gijsbert Riphagen, geboren te Oene rond 1780, overleden te Epe op zondag 27 augustus 1854, ongeveer 74 jaar oud.

Uit dit huwelijk:

- 1 Jonas Riphagen, geboren rond 1803, overleden op maandag 25 december 1843, ongeveer 40 jaar oud.
Hij is getrouwd te Epe op zaterdag 4 april 1835, op ongeveer 32-jarige leeftijd met Aaltje Logtenberg (32 jaar oud), dochter van A-II-a, geboren te Oene op dinsdag 21 september 1802 (Afgescheiden), overleden aldaar op zaterdag 9 maart 1878, 75 jaar oud.

A-II-g Reinder Riphagen, geboren rond 1771, overleden te Zuuk op zaterdag 10 juni 1809, begraven op woensdag 14 juni 1809, ongeveer 38 jaar oud.

Doodsoorzaak: zinkingskoorts.

Hij was gehuwd met Anna Hendriks, geboren rond 1783.

Uit dit huwelijk:

- 1 Roelofje Riphagen, geboren te Epe op maandag 16 oktober 1809 (Afgescheiden), overleden aldaar op dinsdag 13 juli 1886, 76 jaar oud.
Afscheidingsakte nr 2 volgnr 3.
Zij is getrouwd te Epe op zaterdag 12 december 1835, op 26-jarige leeftijd met Rijk Beumer, volgt onder A-III-c.

A-III-a Berend Logtenberg, zoon van A-II-a, geboren te Oene op dinsdag 6 maart 1804 (Afgescheiden), landbouwer, wonende te Dijkkerrot.
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 16. Volgens het bevolkingsregister was hij na 1860 hervormd!

Hij was gehuwd met Willemina Kamphuis, geboren te Twello op maandag 1 januari 1816, overleden op dinsdag 9 februari 1875, 59 jaar oud.

Uit dit huwelijk:

- 1 Janna Logtenberg, geboren te Oene op zondag 4 april 1841, gedoopt aldaar op maandag 28 juni 1841 (Afgescheiden).
- 2 Gerrit Logtenberg, geboren te Oene op zondag 23 juli 1843, gedoopt aldaar op zondag 20 augustus 1843 (Afgescheiden).
Volgens Teeuwen waarschijnlijk in de kerk te Heerde gedoopt (bladzijde 162).

A-III-b Fennetjen Beumer, dochter van A-II-c, geboren te Oene op woensdag 30 maart 1808 (Afgescheiden).

Afscheidingsakte nr 1 volgnr 5. Vertrokken in 1839 naar Twello (Teeuwen bladzijde 160).

Zij is getrouwd te Voorst op zaterdag 31 januari 1829, op 20-jarige leeftijd met Gerrit Groothedde (21 jaar oud), zoon van A-II-d, geboren te Twello op zondag 3 mei 1807 (Afgescheiden).

Uit dit huwelijk:

- 1 Aaltjen Groothedde, geboren rond 1833 (Afgescheiden). Afscheidingsakte nr 1 volgnr 6.
- 2 Berend Groothedde, geboren rond 1835 (Afgescheiden). Afscheidingsakte nr 1 volgnr 7.
- 3 Gerritje Groothedde, geboren op donderdag 28 juli 1836, gedoopt te Oene op zaterdag 11 maart 1837 (Afgescheiden).
- 4 Arent Groothedde, geboren op vrijdag 7 juni 1839, gedoopt te Oene op zondag 21 juli 1839 (Afgescheiden). Nr 29.

A-III-c Rijk Beumer, zoon van A-II-e, geboren te Oene op woensdag 19 augustus 1807 (Afgescheiden), landbouwer, overleden te Oene op zaterdag 7 juni 1862, 54 jaar oud.

Afscheidingsakte nr 2 volgnr 1.

Hij is getrouwd te Epe op zaterdag 12 december 1835, op 28-jarige leeftijd met Roelofje Riphagen (26 jaar oud), dochter van A-II-g, geboren te Epe op maandag 16 oktober 1809 (Afgescheiden), overleden aldaar op dinsdag 13 juli 1886, 76 jaar oud.

Uit dit huwelijk:

- 1 Reinder Beumer, geboren te Oene op donderdag 24 augustus 1837, gedoopt aldaar op zondag 17 september 1837 (Afgescheiden).
- 2 Anna Maria Beumer, geboren te Oene op dinsdag 25 augustus 1840, gedoopt aldaar op zondag 27 september 1840 (Afgescheiden).

B-I-a Berend Bomhof.
Hij was gehuwd met Hermina Jansen.

Uit dit huwelijk:

- 1 Hendrik Bomhof, geboren te Harculo rond 1766, wonende te Oene en te Terwolde, overleden te Oene op dinsdag 24 mei 1853, ongeveer 87 jaar oud. Blijkbaar niet met zijn vrouw met de Afscheiding meegegaan. Hij is getrouwd te Oene op vrijdag 15 februari 1799, op ongeveer 33-jarige leeftijd met Zwaantjen Alberts (Hanekamp) (26 jaar oud), dochter van B-I-b, geboren op dinsdag 8 september 1772 (Afgescheiden), overleden te Oene op zondag 24 januari 1847, 74 jaar oud. Afscheidingsakte nr 2 volgnr 2.

B-I-b Albert Willems Hanekam.
Hij was gehuwd met Helena Maria van Loo.
Uit dit huwelijk:

- 1 Zwaantjen Alberts (Hanekamp), geboren op dinsdag 8 september 1772 (Afgescheiden), overleden te Oene op zondag 24 januari 1847, 74 jaar oud. Zij is getrouwd te Oene op vrijdag 15 februari 1799, op 26-jarige leeftijd met Hendrik Bomhof (ongeveer 33 jaar oud), zoon van B-I-a, geboren te Harculo

rond 1766, wonende te Oene en te Terwolde, overleden te Oene op dinsdag 24 mei 1853, ongeveer 87 jaar oud.

C-I Hermen Bomhof, geboren voor 1816 (Afgescheiden).
Afscheidingsakte nr 1 volgnr 2, niet te vinden in de bevolkingsregisters noch overlijden voor 1862.

Dit overzicht is gemaakt op vrijdag 29 november met HAZA-DATA 6.33 door het Streekarchivariaat Noord-Veluwe.

Index

(Hanekamp)
Zwaantjen Alberts, B-I-a-1, B-I-b-1
(Westerik)
Janna Gerrits Schooterman, A-II-a
Beumer
Aaltje Rijks, A-I-e-3, A-II-d
Anna Maria, A-III-c-2
Berend Rijks, A-I-e-2, A-II-c
Fennetjen, A-II-d-1, A-III-b
Hendrik Riks, A-I-f-2, A-II-e
Reinder, A-III-c-1
Rijk, A-II-g-1, A-III-c
Rijk Cornelissen, A-I-e
Bomhof
Berend, B-I-a
Hendrik, B-I-a-1, B-I-b-1
Hermen, C-I
Essen
Bart van, A-I-b
Willempje van, A-I-b-1, A-II-b
Graaf
Fennigjen Hendriks de, A-I-e
Groothedde
Aaltjen, A-III-b-1
Arend, A-I-e-3, A-II-d
Arent, A-III-b-4
Berend, A-III-b-2
Gerrit, A-I-c, A-II-d-1, A-II-b
Gerritje, A-I-e-2, A-II-c, A-III-b-3
Jan Aarts, A-I-d
Haan
Jenneken Hendriks de, A-I-e-2, A-II-c
Hanekam
Albert Willems, B-I-b
Hendriks
Anne, A-II-g
Hengeveld
Jannigje Gerrits, A-I-a
Jansen
Hermina, B-I-a
Kamphuis
Willemina, A-III-a

Keijzer
Hendrikje, A-II-b
Keizers
Janna, A-I-b
Logtenberg
Aaltjen, A-II-a-4, A-II-f-1
Albert, A-II-a-6
Albert Jan, A-II-b-4
Bartus, A-II-b-2
Berend, A-III-a
Berent, A-III-b-3
Evert, A-II-b-6
Gerrit, A-II-b-7, A-III-a-2
Gerritje, A-II-a-9
Hendrik, A-II-a-7
Hendrik Jan, A-II-b-1
Hendrika, A-II-a-8
Jacob, A-II-a
Jan, A-I-b-1, A-II-a-1, A-II-b
Jan Berends, A-I-a
Jan Willem, A-II-b-5
Janna, A-II-a-3, A-III-a-1
Jennigje, A-II-b-8
Jennigjen, A-II-a-2
Loo
Helena Maria van, B-I-b
Riphagen
Anna Maria, A-I-f-2, A-II-e
Gijsbert, A-II-f
Jannetje, A-II-f
Jonas, A-II-a-4, A-II-f-1
Reinder, A-II-g
Rijk, A-I-f
Roelofje, A-II-g-1, A-III-c
Ruis
Grietje, A-I-f
Teunis
Derkjen, A-I-c
Tijhuis
Gerritjen, A-I-d

Jaarverslag 1991 van de archivaris van het Streekarchivariaat Noord-Veluwe, gemeente Epe

Algemeen

Evenals voorheen verdeelde de archivaris zijn tijd in volle weken over de drie gemeenten: van de 48 gewerkte weken was hij er 24 in Hattem, 15 in Epe en 10 in Heerde.

Er waren dit jaar 294 bezoekers, tegen 355 vorig jaar, een daling met 17,5%. Zij brachten 891 maal een bezoek aan het Streekarchivariaat, hetgeen een daling is met bijna 30%. De oorzaak kan gedeeltelijk liggen in het feit dat in Hattem Roelofs na september niet meer voor permanente openstelling zorgde. Verder blijft het gissen. Wel is waar had het streekarchivariaat Noord-Veluwe de laatste jaren een overspannen hoog bezoekcijfer. Ook andere archivarissen maken gewag van een „slap” jaar.

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Aantal bezoeken	604	865	1086	999	1150	1241	1242	871

Intussen steeg het aantal verstrekte informaties tot een aantal van 146.

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Aantal inlichtingen	75	80	109	159	148	127	116	146

Centrale vestiging van de archieven van de drie deelnemende gemeenten is als aandachtspunt afgevoerd totdat noodzakelijke aanleidingen er toe zouden nopen om bouwplannen te ontwikkelen.

De archivaris bezocht twee vergaderingen van de Gelderse archivarissen en een van de Landelijke Kring van Gemeente- en Streekarchivarissen en van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen. Tevens woonde hij de opening bij in de Nieuwe Kerk in Amsterdam van de tentoonstelling Archiefschatten ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Vereniging. Datzelfde heugelijke feit was aanleiding om landelijk op een zaterdag in de archieven een open dag te houden. Hattem en Heerde waren ook open op zaterdag

12 oktober. Heerde dankzij welwillende medewerking van de heer E. de Vries. In Hattem kwamen 110 mensen, in Heerde 40.

De archivaris had zitting in een forum met twee collega's op een bijeenkomst van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Salland en hield een lezing voor de Oud Rotarians van Epe, alsmede voor de Sociëteit van Wapenveld over het vak van archivaris.

Werkzaamheden

Dertig nieuwe titels werden voor de archiefbibliotheek gekatalogiseerd. De bibliotheek telt thans ruim 1430 titels. De definitieve nummering van het negentiende eeuwse archief werd voortgezet. Voor de genealogen werden de klappers op het overlijden van 1811-1852 gekopieerd en ingebonden beschikbaar gesteld bij de microfiches. Een tweede leesapparaat werd aangeschaft. Voor de kultuurnota werd een stukje over het archief geschreven.

Voor een uit te geven kadastrale atlas van Vaassen werd een historische inleiding gemaakt.

Van mijn hand verscheen een artikel over patroniemgebruik ook na 1811 in Veluwe Geslachten jaargang 16 nr 3, 1991 en over Christina van den Brink in het december-nummer van Ampt Epe.

De restauratie van het negentiende eeuwse archief gaat gestaag door. Het gemeente-archief van Apeldoorn zette het verfilmen van de Eper Courant voort.

Huisvesting en archiefbewaarplaats

De luchtvochtigheid in de archiefbewaarplaats schommelde tussen 52 en 58%, de temperatuur tussen 19 en 22 graden Celsius.

Dit jaar zijn de brandblussers niet gecontroleerd.

De nieuwe archiefruimte bleef veel te vochtig en te koud (68% en 16 graden Celsius). De raad heeft een krediet goedgekeurd voor een luchtdroger.

Dienstverlening

De bezoekcijfers waren als volgt:

	bezoekers	bezoeken
genealogen	72	129
anderen	35	72
totaal	107	201

De belangstelling van de bezoekers ging uit naar: genealogie, veldwachters, foto's, de Eper Courant, kadaster, overpad, E.M. Post, herdenkingsmonu-

menten, station, Vaassen 1100, Wisselse school, architectuur, eigen huis, Vaassens Fanfare Corps, viskwekerij, Oene, verzet, landhuizen, schietvereniging W. Tell, bommenwerpers, school Vaassen, kunstenaars, beken, grindweg van Hattem naar Het Loo, Mr. Van den Boshschool, schoolmeesterswoning, bombardement.

Er werden 36 inlichtingen genealogie verstrekt en 20 overige. Dat is meer dan vorig jaar. De overige betroffen de schrijfster Metz-Koning, de luchttoolog, straatnamen, brouwerij 't Anker, Dorpschool Vaassen, Wisselse school, Kouwenaar, evangelist Taanman, woningbouw, Geelmolen, gemeentewapen, grenspalen, Wiemanstraat, Platvoet en Tongeren.

Aanwinsten

Van het Noord Veluws Dagblad werd weer een groot aantal foto's ontvangen.

De volgende boeken werden onder andere aangewonnen: de bekeringsgeschiedenis van Christina van den Brink, 1100 jaren Vaassen, het geslacht Van Norel, Jubileumboek Utermohlen.

Archivalische aanwinsten:

- het archief van de Hervormde Kerk van Vaassen, 1630-1925, 1 m.
- een notulenboek van de CHU afdeling Vaassen, 1946-1980, 1 deel.
- archief plaatselijke commissie van toezicht op de bioscopen, 1962-1965, 1 omslag.
- archief van de openbare J. G. van den Boshschool voor ULO, 1942-1968, 0,75 m.
- bestek en tekeningen voor de Hervormde Kerk van Emst, 1930, 1 omslag.
- wegenleggers en bijbehorende kaarten, 19de en 20ste eeuw, 0,5 m.

Werkschema voor de archivaris van het Streek-archivariaat Noord-Veluwe

22 juni 1992 - 4 december 1992

week	datum	Hattem	Heerde	Epe
26	22/06-26/06	x		
27	29/06-03/07			x
28	06/07-10/07	verlof		
29	13/07-17/07	verlof		
30	20/07-24/07	verlof		
31	27/07-31/07	verlof		
32	03/08-07/08	x		
33	10/08-14/08	x		
34	17/08-21/08		x	
35	24/08-28/08			x
36	31/08-04/09	x		
37	07/09-11/09	x		
38	14/09-18/09			x
39	21/09-25/09		x	
40	28/09-02/10	x		
41	05/10-09/10			x
42	12/10-16/10	x		
43	19/10-23/10	x		
44	26/10-30/10		x	
45	02/11-06/11			x
46	09/11-13/11	x		
47	16/11-20/11	x		
48	23/11-27/11			x
49	30/11-04/12		x	

Vanwege de arbeidstijdverkorting is het voor bezoek op de vrijdagen gewenst een telefonische afspraak te maken. Mensen die van ver moeten komen worden geadviseerd ook voor andere dagen even te bellen.
Telefoon Hattem 05206-31660, Heerde 05782-9494, Epe 05780-15800.

Persbericht

Tentoonstelling „Kant uit de museumkollektie”

Van 25 juli tot en met 20 september 1992 is in Historisch Museum Marialust de tentoonstelling „Kant uit de museumkollektie” te zien.

Aanleiding voor deze presentatie vormt het tienjarig bestaan van de OIDFA – de Organisation International de la Dentelle au Fuseau et à l'Aiguille – dat gevierd wordt met een kongres en diverse activiteiten in de jaarbeurs te Utrecht. De Nederlandse afdeling van deze organisatie heeft een dertigtal musea bereid gevonden een kleine of grotere presentatie van kant uit hun kollektie te tonen.

Voor Historisch Museum Marialust is dit een aanleiding zijn mooiste stukken kant, die om hun kwetsbaarheid zelden worden getoond, uit de depots te voorschijn te halen. Diverse soorten kant en hun toepassingen zullen worden geëxposeerd. Daaronder bevinden zich onder andere Valenciennes-, Rijsselse- en Filetkanten uit de negentiende en twintigste eeuw.

Een bijzondere plaats neemt het zogenaamde Blonde kant in, een tere kloskant die eind achttiende, begin negentiende eeuw werd gemaakt van naturelkleurige zijden garens en waarvan zich in de kollektie van museum Marialust een paar prachtige voorbeelden bevinden.

Naast toepassingen uit de burgermode, zoals kragen en manchetten, zijn er ook onderdelen van de streekdracht en gebruikstextiel te zien. Van de laatste categorie is vooral het rijk bewerkte tafelkleed, dat het museum via een schenking verwierf en waarin diverse technieken verwerkt zijn, een fraai voorbeeld.

De toegang tot de tentoonstelling is gratis.

Historisch Museum Marialust, Verzetsstrijderspark 10, Apeldoorn, telefoon 055-216129.

Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag 10.00-17.00 uur; zondag 13.00-17.00 uur; maandag gesloten.

Inhoud

Reizen en postverzending van en naar Tongeren
in de 19e eeuw (2)

door J. Kreffer 1

Historisch overzicht van de tot standkoming van diverse
kaarten in de gemeente Epe (4)

door F. Zandstra 7

Mooi Epe
door Hermen Bomhof (1949)
met toelichting 10

Kadastrale Atlas Vaassen 11

De Afscheiding (vanuit de Hervormde Kerk) in Epe en Oene
door G. Kouwenhoven 12

Jaarverslag 1991 van de archivaris van het Streekarchivariaat
Noord-Veluwe, gemeente Epe
door G. Kouwenhoven 24

Werkschema voor de archivaris van het Streekarchivariaat
Noord-Veluwe
22 juni 1992 - 4 december 1992 27

Tentoonstelling „Kant uit de museumkollektie”
in Historisch Museum Marialust 28